

SNICKERSKAKAN

NÄR OCH FJÄRRAN I EN KIOSK NÄRA DIG

SNICKERSKAKANS BEGREPP

Svedjebruk = Att elda ner skog för att odla

Jordbruk = Att odla och livnära sig på saker som växer ur jorden.

Plantage = Ett större område där en gröda planterats

Gödningsmedel = Gödsel, oftast antingen som dynga från djur eller konstgjort som kemiska medel man använder för att tillföra näring till jorden.

Kalkrika jordar= Jordar som har mycket kalk. Ofta är de extra näringsrika.

Brännbart avfall = Skräp som inte är lönt att källsortera bränns för det mesta. En följd av att det bränns är att koldioxid bildas.

DEN GLOBALA PRODUKTIONENS BEGREPP

Totalproduktion = All produktion som görs under en viss period

Export = Handel där varan skickas utomlands

Import = Handel med varor där varan köps in från andra länder

Transport = När varan flyttas mellan platser

Konsumtion = När varan säljs för sista gången till den som ska använda den och den sedan används

Ekologiskt Hållbar = När något görs utan att förändra eller förstöra naturen och klimatet

Ekonomiskt hållbar = När något görs på ett sätt så att alla på ett rättvist sätt tjänar eller sparar pengar på det. Både nu och i framtiden.

Socialt hållbar= När något görs så att världens människor får det bättre och problem som svält och fattigdom minskar istället för att öka

Lokalisering = En plats där ett företag eller en verksamhet byggs upp eller startar

Globalisering = Att alla blir mer beroende av kommunikation och handel med alla runt jorden.

Livscykel = Ett begrepp som sammanfattar en varas liv från råvara tills den är konsumerad (använd)

Slutdestination = Den plats som är målet

Aspekt = Ett sätt att se på något och då förstå det på ett visst sätt (aspekt betyder synvinkel)

Faktor = En "kraft" eller en omständighet som skapar eller förändrar något på ett visst sätt

GEOGRAFISKA TANKEREDSKAP

Plats = Något man kan besöka, undersöka eller beskriva. En fast punkt, ett ställe eller ett område.

Rum = Den yta något behöver eller påverkar

Skala = Den nivån vi måste vara på för att se eller förstå något: lokal, regional, nationell eller global

Förändring = Något ökar, minskar eller byter sätt som det fungerar på eller är

Perspektiv = Det sätt som en viss person ser något

Värderingar = De åsikter en viss person har om något

Orsakssamband = Att något som händer gör det för att något annat har påverkat det

Relation = Att något har något gemensamt med något annat som gör att de fungerar på samma sätt

System = När något är del av något större som tillsammans fungerar ihop. Ett system kan vara stabilt och tåla förändringar eller gå sönder om något förändras inom det.

Process = När något utvecklas, förändras eller byts ut mer och mer. Det tar nya vägar. Påverkar andra saker.

Mönster = Något som repeterar sig eller uppstår på flera platser samtidigt ofta beroende på att det finns något villkor som uppfylls på den platsen eller i det sammanhanget.

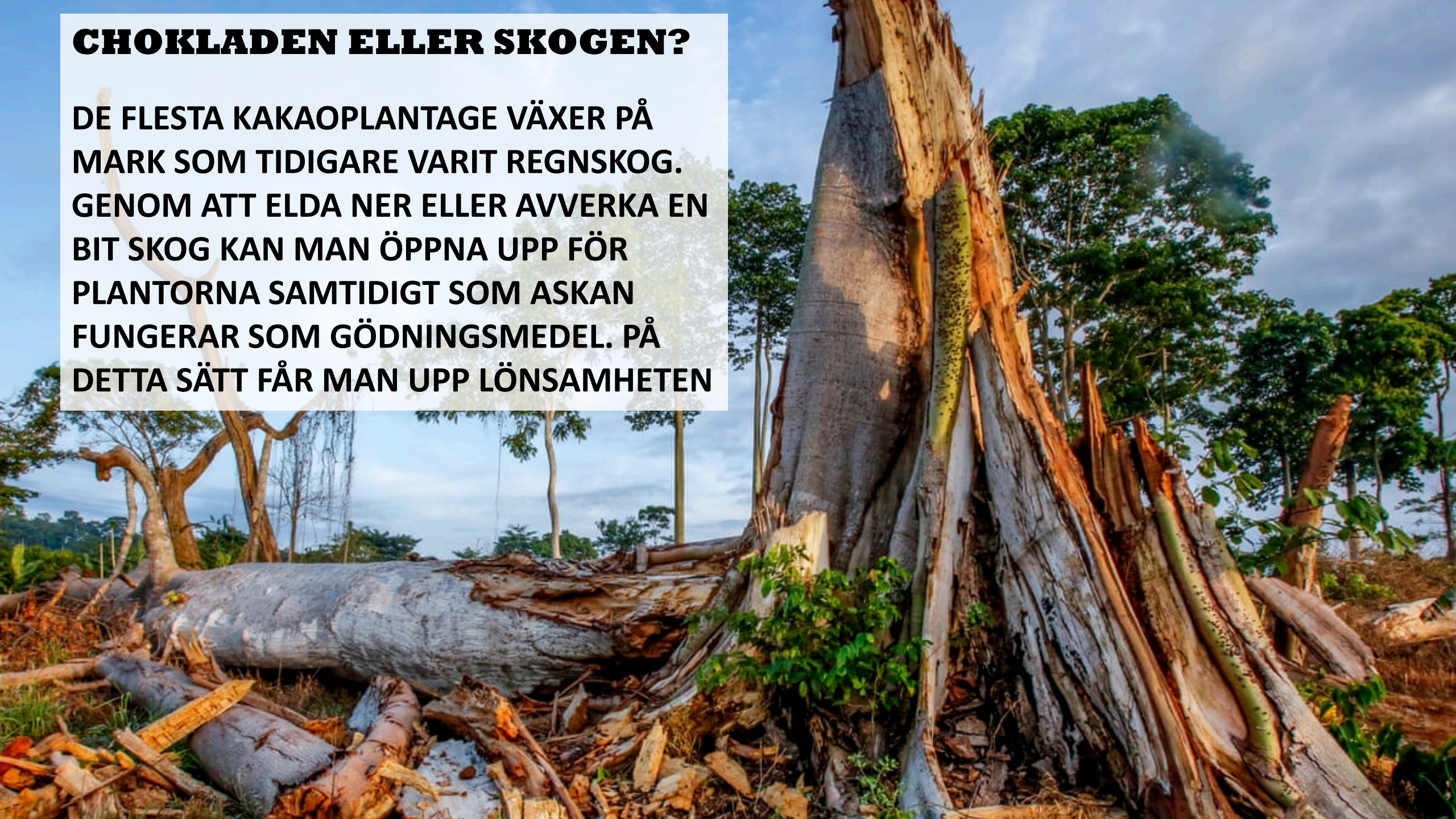
KAKAOPLANTAGEN

KAKAO ÄR ETT TRÄD SOM VÄXER I TROPISKA OMRÅDEN. PÅ TRÄDEN VÄXER EN FRUKT SOM MAN SKÖRDAR FÖR ATT FÅ KAKAO. MER ÄN 90% AV ALL KAKAO ODLAS AV FAMILJER SNARARE ÄN STORA JORDBRUKSFÖRETAG.

CHOKLADEN ELLER SKOGEN?

DE FLESTA KAKAOPLANTAGE VÄXER PÅ MARK SOM TIDIGARE VARIT REGNSKOG. GENOM ATT ELDA NER ELLER AVVERKA EN BIT SKOG KAN MAN ÖPPNA UPP FÖR PLANTORNA SAMTIDIGT SOM ASKAN FUNGERAR SOM GÖDNINGSMEDEL. PÅ DETTA SÄTT FÅR MAN UPP LÖNSAMHETEN

KAKAOFUKTEN

PÅ KAKAOTRÄDEN VÄXER EN FRUKT OCH I FRUKTEN FINNS FRÖN SOM KALLAS FÖR KAKAOBÖNOR. DESSA BÖNOR KAN MAN TORKA OCH MALA OCH DÅ FÅR MAN KAKAOPULVER SOM ÄR HUVUDINGREDIENSEN I CHOKLAD

KAKAOPRODUKTION

1999

		Tusen ton	Andel
1	Elfenbenskusten	1163	39,1%
2	Ghana	434	14,6%
3	Indonesien	367	12,3%
4	Nigeria	225	7,6%
5	Brasilien	205	6,9%
6	Kamerun	116	3,9%
7	Ecuador	95	3,2%
8	Malaysia	84	2,8%
9	Colombia	52	1,7%
10	Mexiko	41	1,4%

TOTALPRODUKTION: 2975
TOPP 10 STÅR FÖR 93,5%

2009

		Tusen ton	Andel
1	Elfenbenskusten	1223	29,0%
2	Indonesien	810	19,2%
3	Ghana	711	16,9%
4	Nigeria	364	8,6%
5	Kamerun	236	5,6%
6	Brasilien	218	5,2%
7	Ecuador	121	2,9%
8	Togo	105	2,5%
9	Mexiko	60	1,4%
10	Papua Nya Guinea	59	1,4%

TOTALPRODUKTION: 4211
TOPP 10 STÅR FÖR 92,8%

2019

		Tusen ton	Andel
1	Elfenbenskusten	2034	51,1%
2	Ghana	884	22,2%
3	Indonesien	660	16,6%
4	Nigeria	328	8,2%
5	Kamerun	295	7,4%
6	Brasilien	236	5,9%
7	Ecuador	206	5,2%
8	Peru	122	3,1%
9	Dominikanska rep.	87	2,2%
10	Colombia	57	1,4%

TOTALPRODUKTION: 5252
TOPP 10 STÅR FÖR 93,5%

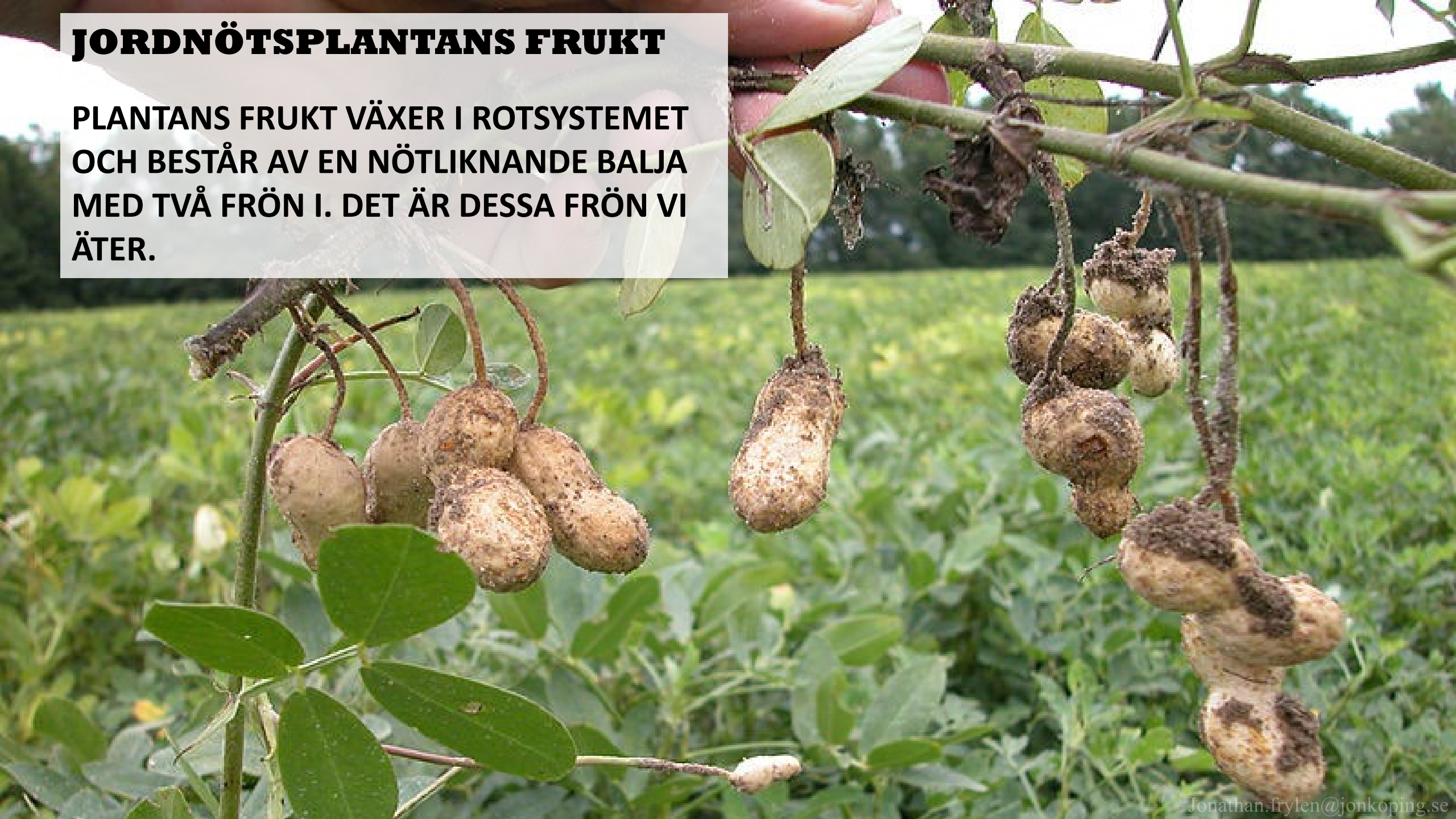
JORDNÖTSFÄLTEN

JORDNÖTSPLANTAN ODLAS I VARMA DELAR AV VÄRLDEN OCH KRÄVER KALKRIKA JORDAR. DET KRÄVS UNGEFÄR 600 LITER VATTEN FÖR ATT FÅ ETT KILO JORDNÖTTER

JORDNÖTSPLANTANS FRUKT

PLANTANS FRUKT VÄXER I ROTSYSTEMET OCH BESTÅR AV EN NÖTLIKNANDE BALJA MED TVÅ FRÖN I. DET ÄR DESSA FRÖN VI ÄTER.

JORDNÖTSPRODUKTION

1999

		Tusen ton	Andel
1	Kina	12639	39,6%
2	Indien	5258	16,5%
3	Nigeria	2894	9,1%
4	USA	1737	5,4%
5	Indonesien	1157	3,6%
6	Sudan	1014	3,2%
7	Senegal	624	2,0%
8	Myanmar	396	1,2%
9	Kongo	372	1,2%
10	Tchad	340	1,1%

2009

		Tusen ton	Andel
1	Kina	14708	39,4%
2	Indien	5429	14,5%
3	Nigeria	2978	8,0%
4	USA	1675	4,5%
5	Indonesien	1365	3,7%
6	Myanmar	1033	2,8%
7	Senegal	942	2,5%
8	Sudan	605	1,6%
9	Argentina	526	1,4%
10	Ghana	517	1,4%

2019

		Tusen ton	Andel
1	Kina	17520	35,9%
2	Indien	6727	13,8%
3	Nigeria	4450	9,1%
4	Sudan	2828	5,8%
5	USA	2493	5,1%
6	Myanmar	1616	3,3%
7	Senegal	1421	2,9%
8	Argentina	1337	2,7%
9	Guinea	958	2,0%
10	Tchad	939	1,9%

TOTALPRODUKTION: 31928
TOPP 10 STÅR FÖR 82,2%

TOTALPRODUKTION: 37356
TOPP 10 STÅR FÖR 79,7%

TOTALPRODUKTION: 48757
TOPP 10 STÅR FÖR 82,6%

RÅVARORNA FRAKTAS

DE STORA LASTFARTYGEN TAR KAKAON
OCH JORDNÖTTERNA TILL PLATSEN DÄR
SNICKERSKAKAN SKA TILLVERKAS.

CHOKLADKAKORNA BAKAS

EUROPAS SNICKERSCHOCKLADKAKOR
GÖRS I STORBRIANNIEN. DÄRIFRÅN
SKICKAS DE SEDAN TILL DE OLIKA
EUROPEISKA MARKNADERNA

GODISBITEN KONSUMERAS

NÄR DEN ÄR INHANDLAD ÄTS DEN UPP. DÄRMED SLUTAR ALLT UTOM OMSLAGSPAPPRET OFTAST SOM OFTAST I ETT ANNAT KRETSLOPP. PAPPRET SORTERAS SOM PLAST MEN SLÄNGS NOG OFTAST I BRÄNNBART AVFALL OCH ELDAS UPP.

